

13. 8. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Cestovní náklady při překonání větší vzdálenosti za účelem styku s dítětem

Ústavní soud ve svém Nálezu sp. zn. I. ÚS 29996/17 ze dne 29. 5. 2018 poukázal na problematiku vyživovací povinnosti rodiče k nezletilým dětem a ne/zohlednění nákladů na dojíždění za nezletilými dětmi.

Hlavní podstatou ústavní stížnosti však nebylo zabývání se nákladů na překonání větší vzdálenosti za účelem styku s nezletilými dětmi. Hlavní podstatou případu bylo, že děti stěžovatele byly nalézacími soudy svěřeny do péče matky a otci byl upraven styk s těmito dětmi, avšak stěžovatel se domáhal nařízení střídavé péče. V ústavní stížnosti stěžovatel měl námitky vůči tomu, že v jeho případě jsou dány podmínky pro střídavou péči a nejsou dány překážky, které by jejím zavedení bránily. Stěžovatel také namítal to, že obecné soudy nespravedlivě a nerovnovážně upravily místo, kde má docházet k předání a převzetí dětí v rámci styku stěžovatele s dětmi. Tímto místem bylo určeno bydliště matky, čímž veškeré náklady s tím spojené nese stěžovatel.

Ústavní soud dospěl k názoru, že závěry obecných soudů týkající se úpravy péče a rozsahu styku otce s nezletilými dětmi za ústavně konformní, kdy ústavní stížnost není důvodná a proto ji zamítl, neboť obecnými soudy nebyla porušena ústavně zaručená práva stěžovatele.

Dle názoru Ústavního soudu však stojí za pozornost ta část odůvodnění krajského soudu, která se věnuje vyživovacím povinnostem stěžovatele a zohlednění vysokých nákladů stěžovatele na dojíždění za nezletilými dětmi. Krajský soud uvedl, že měsíční příjmy otce jsou cca 46.000 Kč, kdy však stanovil otci výživné pro prvního nezletilého ve výši 4.500 Kč a pro druhého nezletilého ve výši 4.000 Kč, jelikož přihlédl i k tomu, že naposledy vedli rodiče rodinnou domácnost v současném bydlišti otce, odkud se však matka odstěhovala, což podle krajského soudu snižuje možnosti a schopnosti otce k plnění výživného. S ohledem na fakt, že z výše uvedeného Nálezu vyplývá, že děti jsou předškolního věku, tak na základě doporučujících tabulek Ministerstva spravedlnosti, by měla být stanovena výše výživného okolo 5.500 Kč pro každého z dětí, avšak doporučující tabulky jsou určeny pro standardní případy.

Ústavní soud se ve výše uvedeném Nálezu pozastavil nad argumentací krajského soudu a věnoval tomuto hlubší pozornost. V projednávaném případě spatřuje Ústavní soud za zvláštnost, že se v něm

projevil jeden z problémů české právní úpravy a zejména soudní praxe a to, že soudní praxe zpravidla dostatečně nereaguje na případy, kdy po svěřeni nezletilého do péče jednoho z rodičů se ten i s dítětem odstěhuje z původního místa bydliště. V tomto případě se druhý rodič dostává do horšího postavení, kdy většinou reaguje tak, že přistoupí na nastalou situaci, kterou nemohl nikterak ovlivnit.

Ústavní soud apeluje na obecné soudy v případě, kdy se rodič, kterému bylo svěřeno dítě do péče, odstěhuje do větší vzdálenosti z původního místa bydliště, aby nenechávaly tento aspekt stranou a zohlednily jej ve svém rozhodování o úpravě styku či vyživovací povinnosti.

Ústavní soud výše uvedené označuje jako novum a proto poskytl obecným soudům „inspirativní vodítka“, která by mohla být obecným soudům do budoucna nápomocná:

- Dle francouzské právní úpravy soud může rozdělit cestovní náklady dítěte vynaložené za účelem realizace styku a na základě toho upravit výši výživného. Dokonce cestovní náklady mohou jít k tíži toho rodiče, u kterého dítě bydlí a vzdálenost bydlišť způsobil tento rodič, pro druhého rodiče se tedy stane možnost realizovat styk s dítětem nákladnou stránkou. Vzdálenost bydlišť, kterou rodič způsobil, musí také kompenzovat v co největším rozsahu během školních prázdnin. Naopak však cestovní náklady mohou jít k tíži toho rodiče, který se nepřestěhoval, a to v případě, že má výrazně vyšší příjmy než druhý z rodičů.

- Dle italské právní praxe obecné soudy rozhodují v každém jednotlivém případě o způsobu rozdělení cestovních nákladů, které vynaloží jak dítě, tak rodič při realizaci styku. Jako základní faktor v této zemi jsou důvody, které vedly rodiče k přestěhování ze společné domácnosti. Dle italských obecných soudů se má praxe tak, že vynaložené náklady za účelem styku s dětmi, hradí ten rodič, jenž se přestěhoval, kdy o tyto náklady může být snížena povinnost hradit výživné.

- Dle Německého spolkového ústavního soudu a Spolkového soudního dvora nesmí právo na výživu omezovat možnost styku s dítětem a při stanovení výše výživného je třeba od posuzovaných příjmů rodiče zvláštní výdaje předem odečíst. Za zvláštní výdaje se považují cestovní náklady, odvoz dětí z letiště a na letiště apod.

- Polské opatrovnické soudy přihlížejí k tomu, aby styk s dítětem nebyl znemožněn, kdy polské soudy zdůrazňují, že styk s dítětem není jenom osobním právem rodiče, ale především se jedná o právo dítěte. Dle polské právní úpravy jsou oba dva rodiče oprávněni a povinni vykonávat rodičovskou odpovědnost, kdy společně rozhodují o důležitých otázkách dítěte, mezi které patří i trvalý pobyt dítěte. Pokud se rodiče na takovýchto otázkách neshodnou, tak za ně rozhodnutí přijme opatrovnický soud.

- Ve většině států Spojených států amerických se zkoumá, pokud druhý rodič s přestěhováním nesouhlasí anebo to je nařízeno napřímo, kdy rodič musí požádat o soudní povolení ke změně bydliště, zda je v nejlepší zájmu dítěte ono přestěhování. Soudní řízení je doprovázeno důkladným dokazováním, včetně výslechů znalců, příbuzných a dalších osob. Jednotlivým prvkem je, zda přestěhování zlepšuje kvalitu života dítěte, zda je možné realizovat jiný plán styku rodiče s dítětem a zda narušení kontinuity a stability dosavadní formy úpravy styku může citově poškodit výchovné vazby mezi dítětem a rodičem. Ohledně náhrady cestovních výdajů se to má dle právní úpravy jednotlivých států, některé požadují, aby cestovní náklady hradil rodič, který se s dítětem přestěhoval, někdy tento rodič hradí polovinu cestovních výdajů, někdy se stanovuje nové výživné, které přihlédne k pravidelně vynaloženým cestovním nákladům.

Ústavní soud poukázal na to, že jednotlívým kritériem je zachování největšího možného množství

atributů vztahu mezi rodičem a dítětem.

Ústavní soud poukazuje na to, že každý případ je jedinečný a žádný v rodině právní rovině není shodný, kdy obecné soudy by celou věc měly posoudit s přihlédnutím k jedinečným okolnostem případu, avšak obecné soudy by měly nalézt řešení, které přispěje k rozložení zátěže spojené s rozdělením rodiny. Obecným soudům bylo doporučeno, aby postupovaly tak, aby zmírnily dopady do práv rodiče, která jsou vznikem této skutečnosti dotčena. Obecné soudy by se tedy měly zabývat náklady na cestovné a dobou nutnou k překonání původního a stávajícího bydliště nezletilých při určení styku rodiče s dítětem a určení výše výživného.

Ústavní soud považuje za vhodné, aby v zájmu rovnoměrného vyvážení překážek rodiče s realizací styku na delší vzdálenost tyto byly přeneseny částečně i na druhého rodiče, proto by obecné soudy měly přihlédnout k usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 955/15 ze dne 22.6.2015, ve kterém je uvedeno, že „...Skutečnost, že jeden z rodičů protiprávně (jednostranně) změní bydliště dítěte je podstatnou okolností, kterou je třeba zohlednit při rozhodování, komu dítě svěřit do péče a při rozhodování o rozsahu a podmínkách styku. Například k předávání dítěte ke styku by mělo zásadně docházet v místě původního bydliště dítěte. Pro jiné rozhodnutí by měly existovat dostatečně závažné důvody, které by měly být v soudním rozhodnutí vysvětleny.“ Tímto by byla záporná stránka styku na delší vzdálenost rozvržena mezi oba rodiče. Obecné soudy by se neměly zabývat pouze finanční stránkou, ale také časem a energií, kterou musí rodič na realizaci styku s dítětem vynaložit.

Mgr. Nikola Senetová

[Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.](#)

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice - Dražkovice

Velké náměstí 1
500 03 Hradec Králové

Truhlářská 1108/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 466 310 691

Fax: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)

- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)